

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВИХ РОЗРАХУНКІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ВЕКСЕЛІВ В ГОСПОДАРСЬКОМУ ОБІГУ ПІДПРИЄМСТВ

Савастєєва О.М.

кандидат економічних наук, доцент кафедри
економіки та моделювання ринкових відносин

Селєзньова А.М.

студентка 3 курсу напряму підготовки «Фінанси та кредит»

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

м. Одеса, Україна

В сучасних складних умовах розвитку української держави, в умовах постійної нестачі обігових коштів, використання вексельних форм розрахунків на підприємствах стає найбільш актуальним.

В умовах фінансової нестабільності суб'єктам господарювання необхідно використовувати всі додаткові можливості для вчасного і повного проведення розрахунків з контрагентами, в тому числі і за допомогою векселів.

З використанням векселя як універсального фінансового та платіжного інструменту стає можливим забезпечити вирішення складних господарських та фінансових проблем, зокрема підвищити платоспроможність та фінансову стійкість, прискорити обіговість коштів, розширити виробництво тощо.

Організація вексельного обігу є одним з найскладніших питань і в теорії і практиці менеджменту. Пов'язане це, в першу чергу, з тим, що такий інструмент управління, як вексель, дає підприємствам наступні переваги:

- продовження термін платежу відповідно до потреб та можливостей підприємства;
- зменшення обсягів простроченої заборгованості.

Саме завдяки зазначеним характеристикам вексель набув широкого застосування в розвинених країнах світу, та все необхіднішим стає його використання в національній економіці.

Відповідно до ст. 14 Закону України «Про цінні папери і фондовий ринок» вексель – це цінний папір, який посвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця або його наказ третій особі сплатити після настання строку платежу визначену суму власнику векселя (векселедержателю) [1].

Відповідно до ст. 14 Закону України «Про цінні папери і фондовий ринок» вексель – це цінний папір, який посвідчує безумовне грошове зобов'язання векселедавця або його наказ третій особі сплатити після настання строку платежу визначену суму власнику векселя (векселедержателю) [3].

Вексель як цінний папір, об'єкт комерційного кредиту, форма безготівкових розрахунків і застава є важливою економічною категорією ринкової економіки. Головними особливостями векселя, що склалися в міжнародній практиці і були прийняті на Женевській конвенції 1930 р. та виокремлюють його від інших цінних паперів, вважають:

- Абсолютність зобов'язання, визначеного векселем, - текст векселя не має містити посилання на угоду, що є причиною видачі векселя;
- Безумовність зобов'язань за векселем – вексель містить простий і нічим не обумовлений наказ або зобов'язання сплатити певну суму;
- Безсуперечливість зобов'язань за векселем, якщо він є справжнім;
- Вексель – письмовий документ, що має суворо встановлені обов'язкові реквізити;
- Вимагати платежу за векселем може лише той, хто володіє цим документом – тримач (власник) векселя;
- Вексель має підвищену оборотність;
- При порушенні термінів сплати векселя необхідно здійснити нотаріальний протест [2].

Проте використання векселів на сучасному етапі соціально-економічного розвитку ще й досі не набуло значного поширення, про що свідчать такі дані: питома вага дебіторської та кредиторської заборгованості за векселями з загальної структури заборгованості підприємств України є незначною і складає 4,2 та 7,7%, тому числі простроченої – 0,6 та 1,9% дебіторської та кредиторської заборгованості відповідності, в той час як питома вага простроченої заборгованості за товари, роботи, послуги, яка не оформлена

векселями становить 55,3 та 56,4%, що значно вище, ніж за векселями. Вищенаведені факти свідчать про необхідність формування вексельного ринку в Україні [4].

Необхідно також зазначити, що створення в Україні ефективного механізму вексельного обігу в сучасних умовах цілком можливе. Треба лише створити для цього відповідні умови: значне розширення практичного застосування в його організації з використанням позитивного досвіду розвинених країн світу, підготовка висококваліфікованих спеціалістів з даної тематики, удосконалення нормативно-правової бази, організація наукових досліджень з даної проблематики.

Крім того, під час використання вексельної форми розрахунків у господарській діяльності підприємств та організацій слід неухильно дотримуватися концепції вексельного права як підгалузі господарського права. Отже, створення ефективної системи вексельного обігу сприятиме розвитку виробничої діяльності підприємств і організацій різних форм власності, прискоренню збуту продукції, товарів, робіт і послуг, допоможе у подоланні кризи неплатежів, сприятиме вирішенню інших фінансово-економічних проблем.

Література:

1. "Про цінні папери та фондовий ринок" [Електронний ресурс] // Верховна Рада України; Закон від 23.02.2006 №3480-IV із змінами та доповненнями - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3480-15/page5>
2. Скочило Н. Вексельний обіг в Україні: Проблеми становлення і розвитку // Українська наука: минуле сучасне, майбутнє. -№13.- 2008. - С.113-117.
3. Галушка Н.Й. Проблеми становлення вексельного ринку в Україні в умовах загострення фінансової кризи / Економічний простір -№22/1.- 2009. - с.138-146.
4. "Про обіг векселів в Україні" [Електронний ресурс] // Верховна Рада України; Закон від 05.04.2001 №2374-III із змінами та доповненнями - Режим доступу до ресурсу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2374-14>.